

Национална стратегија за палијативно збрињавање

Национална стратегија за палијативно збрињавање усвојена је 05. марта 2009. године на седници Владе Републике Србије.

Национална стратегија за палијативно збрињавање је, као документ од националног значаја, део стратегије развоја здравственог система Републике Србије и представља инструмент за мобилизацију не само здравственог сектора, већ и свих чинилаца друштва који учествују у програмима палијативног збрињавања.

Палијативно збрињавање подразумева и филозофију бриге о пацијенту/породици и саму услугу палијативног збрињавања. Оно обухвата период од дијагнозе болести до краја периода жалости због губитка члана породице.

Палијативно збрињавање допуњује специфичне приступе који имају за циљ да утичу на ток основне болести. Како болест напредује, значај специфичних приступа се смањује, а значај палијативног збрињавања расте.

Национална стратегија за палијативно збрињавање обраћа се свим пацијентима оболелим од активне, прогресивне болести за које је прогноза ограничена.

Општи циљеви стратегије су :

- ✓ Интеграција палијативног збрињавања у здравствени систем Републике Србије како би постао неутуђиви елемент права грађана на здравствену заштиту.
- ✓ Унапређење и достизање најбољег могућег квалитета живота за пацијента и његову породицу.

Стратегија је рађена у складу са Препорукама Комитета министара Савета Европе "РЕС 24 (2003)" које се односе на организацију палијативног збрињавања, као и у складу са Препорукама Европске конференције, одржане у Београду 2005. године, да палијативно збрињавање треба да постане саставни део система здравствене заштите и нераскидив елемент права грађана на здравствену заштиту.

Разлози за доношење Стратегије су растуће потребе за овим видом здравствене заштите настале као последица старења становништва Републике Србије и све већег броја оболелих од болести које имају прогресивни ток (кардиоваскуларних болести, малигних болести, шећерне болести, неуромускуларних, цереброваскуларних болести), ХИВ/АИДС-а, саобраћајног трауматизма и др.

Сходно томе, потреба за палијативним збрињавањем постаје приоритетни проблем чије решавање захтева да држава, у сарадњи са здравственим и другим

Министарство здравља Републике Србије

Адреса: Немањина 22-26, Београд Тел: +381 11 3616 244 Факс: +381 11 3614 890
E-mail: press_zdravlje@zdravlje.sr.gov.yu Web-site: www.zdravlje.sr.gov.yu

професионалцима, невладиним удружењима, пацијентима, њиховим породицама и медијима, развија националну здравствену политику о палијативном збрињавању, дефинише стратешке циљеве и мере за реализацију те политике.

Палијативно збрињавање је приступ који побољшава квалитет живота пацијента и породице, суочавајући се са проблемима који прате болести које угрожавају живот кроз превенцију и отклањање патње путем раног откривања и непогрешиве процене и лечења бола и других проблема: физичких, психосоцијалних и духовних (**Светска Здравствена Организација 2002**).

Термин “болест која угрожава живот” односи се на пацијенте са активном, прогресивном, узнапредованом болешћу за које је прогноза ограничена.

Основне карактеристике становништва Републике Србије су одржавање тренда ниског наталитета и старење становништва, уз повећање општих стопа смртности (стопа смртности порасла је са 8,2/1.000 у 1986. на 13,9 умрлих особа на 1.000 становника у 2006.). Ове промене су довеле становништво на праг демографске старости.

Према процени за 2006. годину (без података за Косово и Метохију) становништво старо 65 и више година чини 17,4% укупне популације у Републици Србији (Републички завод за статистику). Према процени за 2007. годину, од 161 општине у Републици Србији (без података за Косово и Метохију), у 101-ој општини ће индекс друштвене подршке старима (однос старих 65 и више година према становништву старости 19-64 године) бити већи од 27,66%, колико износи просек за Републику Србију (без података за Косово и Метохију).

На основу поновљеног истраживања здравственог стања становништва Републике Србије које је обављено у току 2006 године, утврђено је да у Србији хроничну болест или здравствени проблем има 26,6% одраслог становништва, што је значајно више у односу на 2000.годину (17,6%). Свакодневне активности без тешкоћа обавља 83,2% одраслог становништва. Највећи проценат становништва које без помоћи не може обављати активности везане за личну негу је код становништва старости 65-74 године. У порасту је проценат старих особа које без туђе помоћи не могу да обављају активности везане за личну хигијену, са 3,8% у 2000.години на 7,0% у 2006.години.

Према подацима Градског завода за геронтологију, Београд, у 2007. години, од 2.239 болесника на кућном лечењу и нези 46,4% су чинили непокретни и инконтинентни болесници. Велики број болесника 13,7% (306 болесника) се налазио у терминалном стадијуму, најчешће малигне болести, и захтевао је палијативно збрињавање.